

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

Mintis

Nr. 188
TREČIADIENIS
1946 M. SPALIO MĖN. 9 D.
I METAI

LIETUVIŲ VISUOMENĖS DIENRASTIS

Palankus vieno anglų Darbo Partijos atstovo atsiliepimai apie Sovietų Sąjungą

Berlynas. Vokiečių sovietinės spaudos paskelbti vieno anglų darbiečių atstovo, lankiusio sovietinę zoną, išpužiai. Ten jis nieko svetimo anglų darbiečių pasauliečiams nėra pastebėjęs. Priešingai daug ką pamokinančio, net sektino yra radęs. Kalbos apie geležinę uždangą tesančios tik vaikams pasaka. Jis visur galėjęs laisvai judėti, galėjęs su bet kuo ir bet kokia tema atvirai kalbėtis. Savijauta buvusi kuo puikiausia matant tiek daug demokratiškus laisvių ir tiek daug realizuotų gerų norų. Tik neišmaneliai arba blogos valios žmonės gali teigti, kad SED (Socialistische Einheitspartei Deutschland) tesanti komunistinę partiją kitu vardu. Tikrenybėje ji nesanti nei socialistinė (SED), nei komunistinė (KPD). Tai esanti visiškai nauja savita demokrati-

nė partija. Baigdamas savo trumparegišką kelionę po sovietų zoną įsitikinęs, kad Molotovo pažūros į Vokietijos ateitį esančios geriausios ir išmintingiausios. Iš tikrųjų reikia pradėti nuo Vokietijos politinės vienybės realizavimo, nuo centrinės valdos sudarymo ir tik paskui, imtis ūkinės vienybės atstatymo. Šito tikslo įgyvendinimui turi ir vakarų zonų demokratinės partijos, ypač SPD ir KPD jungtis krūvon.

Situos išpužius išgirdus, prisimena garsusis Krilovo pasakėčios žvėryno lankytojas, kuris visas nereikšmingiausias žvėryno smulkmenas pastebėjo, bet nepamatė dramblio, tovinčio prie jėgimo. Taigi akų žmonių tarnaujančių sovietinės propagandos tikslams, vis dar pasitaiko.

Taikos kongresas vėl sukasi apie Triesto klausimą

Paryžius. Taikos konferencijos vakar dienos pilnatis posėdyje kalbėjo JAV atstovas Conelly Triesto klausimu ir reiskė nuomonę, kad Triestas turi būti tarptautinės komisijos valdomas. Tarp kita ko jis pasakė: „Triestas turi būti žydingis laisvas uostas vioms tautoms.“

Ukrainos atstovas Manuilskis rėmė Jugoslavijos siūlymą Triesto klausimu ir įrodinėjo, kad Triestas savo gyventojų tautybių požiūriu, imant, yra slaviskas, o politisku — Jugoslavijos miestas.

Londonas. Vakare vakare Paryžiuje buvo apdirbtas prancūzų planas dėl laisvos Triesto teritorijos. Šis planas bus patiektas konferencijai sekančią savaitę. Taip pat buvo susitarta, kad Vengrija ir Cekoslovakija turėtų pradėti tiesioginius pasitarimus dėl 20.000 vengrų esančių Slovakijoje.

Berlynas. Paryžiaus taikos konferencija pirmadienį prieš piet turėjo 50 minučių trukus aptariamąjį posėdį. Vienbalsiai priimtas Molotovų siūlymas visą komisijų ir plenumo darbo rezultatą perduoti keturių dienių galutinam sprendimui. Molotovas jau yra grįžęs iš Maskvos.

LPD PASITRAUKE IS ANTIFASISTINIO BLOKO

Hallė Rusų zonoje esančio Hallės miesto LDP vadovybė ir nariai pareiškė, kad jie pasitraukia iš antifasistinio bloko.

SKUNDZIASI VAKARŲ SPAUDA

Sąjungtinkų Taryba įspėja vokiečių spaudą nedaryti jokių puolimų prieš okupacines

jėgas. Šis išėjimas yra pasėka Sovietų s-gos nusiskundimų dėl Vakarų Vokietijos spaudos išsišokimų.

GRAIKIJOS KARALIUS TARIASI

Graikijos karalius tariasi su parlamento opozicijos nariais.

Gauta žinių apie tolimesnes kovas vakarų Makedonijoje tarp vyriausybinių ir kairiųjų bandų.

DIDĖJA CUKRAUS GAMYBA

New Yorkas. Amerikos žemės ūkio ministerija tikisi, kad šių metų cukraus derlius sieks iki 30 mil. to, t. y. 10% daugiau kaip pernai, bet 13% mažiau kaip 1935—39 m. Pasaulyje suvartojama 34 mil. to cukraus per metus.

ROPINASI KARO DALYVIAIS

Vašingtonas. Vidaus ūkio planas yra numatęs 10 milijardų dolerių buvusiems karo dalyviams paruošti darbiui ir pensijų mokėjimui.

Berlynas. Buvęs JAV pasiuntinys Anglijai, vakar prisaikdintas prekybos ministerio pareigoms.

KARALIUS JURGIS PRIIMA ATTLEE

Londonas. Karalius Jurgis priėmė ministrų pirmininką Attlee. Apie pasikalbėjimo turinį nieko nežinoma.

SVEDŲ ŽURNALISTAI ANGLIJOJE

Svedijos žurnalistai pakviesti draugiškam vizitui į Angliją. Jie apžiūrės parodą ir lėktuvų dirbtuves.

NAUJA JAPONIJOS KONSTITUCIJA

Berlynas. Japonijos konstitucinis susirinkimas priėmė naują konstituciją, kurioje Mikado tebelaikomas valstybės galva. Prieš ją balsavo tik keturi komunistai.

IR CIA MASKVOS RANKA?

Britų Amatininkų Kongrese buvo konstatuota, kad jau nuo liepos mėn. vyksta trynimasis tarp darbininkijos grupių, ilgąnui galis privesti prie visiško susiskaldymo.

RINKIMUOSE BERLYNE DALIS KANDIDATŲ ISBRAUKTA

Berlynas. Ateinančiuose rinkimuose į Berlyno miesto savivaldybę dalis išstatytų kandidatų negalės kandidatuoti dėl grynai formalių kliūčių. Dalis kandidatų gyvena Berlyne neužsiregistravę ir todėl negijo teisės išstatyti savo kandidatūrą. Todėl SPD nubraukta 8 kandidatai, SED—7 ir CDU—1.

RUSŲ ZONOJE SUDARYTOS RINKIMŲ KOMISIJOS

Berlynas. Rusų zonoje sudarytos provincijų ir apskričių rinkiminės komisijos, kurios tikrins ir skelbs partijų pristatomų rinkimams kandidatų sąrašus, prižiūrės rinkimų eigą ir atliks balsų skaičiavimo darbą.

PRAPLECIAMA BELGŲ VALDOMA VOKIETIJOS ZONA

Briuselis. Nuč lapkričio 1 d. belgų valdomoj Vokietijos zonoje bus žymiai išplėsta. Belgai perims administruoti didelius plotus iš anglų zonos ir jų valdomoji sritis rytuose sieks Vėzerio upę.

SOVIETAI TEBEGAMINA NAUJUS GINKLUS

Maskvoje anglų kalba leidžiamas laikraštis „New Times“ demontuoja vokiečių ir užsienių spaudoj pasirodžiusias žinias, kuriose pranešama apie gaminimą ir bandymą paslaptųjų ginklų sovietų zonoje.

LONDONO KONFERENCIJA PALESTINOS KLAUSIMU ATIDĖTA

Londono konferencija Palestinos klausimui nutraukta iki gruodžio 15 d. Žydų agentūros pasiūlymai bus paskelbti dar šiandien.

ARABAI PRADEDA DRAUGAUTI SU ŽYDAIS

Jeruzalė. AP praneša, kad iš žydų tautinio fondo lešų įkurta 11 naujų žydiškų sodybų. Ta proga žydų komunikate pažymima, kad šių sodybų kaimynai arabai laikosi draugiškai.

TEHERANE RAMU

Iš Teherano pranešama, kad pietinėse provincijose vykusios kovos pasibaigė.

NAUJOS SROVĖS AMERIKIEČIŲ POLITIKOJE

Taika ar karas? Tai yra klausimas, kuris yra šiandien diskutuojamas visuose pasaulio užkampiuose. Bet užvis didesnis klausimas kabo virš amerikiečių galvų, nes amerikiečių tauta jaučia atsakomybę prieš visą pasaulį, kadangi taikos organizavimo darbai ji yra paėmusi į savo rankas.

Pasaulis yra skilęs į du — rytų ir vakarų — pusrutulius, kuriuose politinės ideologijos ir ekonominės tendencijos yra skirtingos kaip dangus ir žemė.

Fantastiniu užsispyrimu, dar negirdėtai pasaulyje metodais, rytuose yra kuriamas naujas „rojus“. Žmogaus teisės, sąžinės ir tikybės laisvės — viskas čia paminta po kojom. Darbo ir nuosavybės supratimas išverstas į žmogaus prigimčiai priešingą pusę. Ideologinių ir ekonominių doktrinų įgyvendinimas paremtas teroru ir diktatūra. Simtai milijonų žmonių atskirta nuo likusio pasaulio ir dešimtmečiais verčiami tęsti savo gyvenimo dienas skurde ir neviltyje. Jiems žadama daug gėrybių, bet pirmiau rytų proletariatas visus gamtos turis ir išteklius turi paimti į savo rankas.

Kitoje pasaulio pusėje simtai milijonų žmonių kenčia dėl pertekliaus. Esamas darbo jėgos ir turimus gamtos turis negalima išnaudoti todėl, kad nėra laisvų rinkų ir tinkamų atsiskaitymo sąlygų. Didžioji Europos dalis karo metu sugriauta, bet nėra priemonių jai atstatyti, todėl kad visą laiką pučia nepalankūs vėjai iš rytų.

Žodžiu, pasaulis yra visiškai dezorganizuotas ir išmuštas iš normalių vėžių. Ar yra galima šitokiuose sąlygose taika? Žinoma, kad ne. Juo greičiau tie nesuderinimi priešingumai bus pašalinti, tuo geriau pasijus žmonija. Todėl reikia labai atsidėjus sekti įvykius, kurie dabar vystosi Jungtinės Amerikos Valstybėse.

Reikia neužmiršti, kad lapkričio mėnesyje įvyksta rinkimai, kurie padarys įtakos ir atstovų rūmų sudėčiai ir vieną trečdalią senatorių pakeis naujais. Šie rinkimai nulems amerikiečių vidaus ir užsienio politikos kryptį artimiausiems dviems metams, t. y. iki 1948 metų, kada pasibaigs Trumano kadencija ir bus renkamas naujas prezidentas. Ryšyje su tuo, jau dabar galima pastebėti naujų politinių tendencijų, kurios, reikia manyti, sudaro pradžią varžybų dėl būsimųjų prezidento rinkimų.

Nors JAV yra tikrai dvi partijos — demokratų ir respublikonų — bet, kaip ir kituose kraštuose yra dar visokių politinių srovių. Yra didelė laimė, kad šiuo metu abi partijos savo esme yra vieningos užsienio politikos klausimais. Nors demokratams skaitosi dabar prė valdžios vairo, bet ir respublikonai remia Byrneso politiką. Kaip žinome, abiejų partijų užsienių reikalų komisijos senatoriai — T. Connallys ir A. Vandenbergas — dabar sėdi Paryžiuje ir kartu su Byrnes sprendžia pasaulines problemas. Ką jie visi trys sutaria, tas ir yra JAV politika. Tuo tarpu Molotovas dėl

kiekvienos smulkmenos turi kreiptis į Kriemliu.

Pirmiau JAV laikėsi vadinamos izoliacistinio, t. y. nesikišimo į Europos ir kitų kraštų reikalus nusistatymo. Bet nuo jos įstojimo į karą, užsienio politikos kryptis visiškai pasikeitė. Kada kituose kraštuose suirimas — negali būti gerbūvio ir pas amerikiečius. Izoliacistinė politika galutinai buvo palaidota 1943 m. spalio mėn., kada senatas 85 balsais prieš 5 priėmė rezoliuciją dėl steigimo Jungtinių Tautų organizacijos. Ir nuo to laiko JAV politikai pradėjo kurti bendrus visam pasauliui nuostatus, kurie turėtų garantuoti tautoms ilgą ir pastovią taiką. Bet čia tuojau Tarybų s-ga atsistojo skersai kelio su savo „nuomonių skirtumais“. Si padėtis tęsiasi antri metai ir beveik nejuda iš mirties taško. Pasaulis laukia taikos nusistovėjimo ir negali sulaukti.

Todėl nenuostabu, kad JAV pradeda atsirasti opozicinės srovės užsienių politikos atžvilgiu. Prieš kurį laiką jau yra susidaręs respublikonų partijos dešiniųjų sparnas, kuris reikalauja griežtesnės politikos santykiuose su Tarybų s-ga. Šios srovės šalininkai reikalauja baigti nuolaidų darymą sovietams. Jie dabar aštriai puola Paryžiaus konferencijos pasitarimų eigą. Jų nuomone užsienių politika turėtų būti daugiau remiama karinge jėga. Ta srovė yra visai neseniai pasireikšusi. Kai kurie politikai yra linkę manyti, kad ši srovė jau spėjo padaryti įtakos dabartinei vyriausybei. Ultimatumas su 48 val. terminu, kuris buvo pasiūstas Jugoslavijai ir buvusio prekybos ministerio H. Wallaceo pašalinimas, atrodo, ar nebus tikrai pirmieji griežtesnės politikos diegai.

Daug seniau jau egzistuoja respublikonų partijos kairysis sparnas. Šią linkmę prieš keletą metų pradėjo Wendell Wilkie, buvęs Maskvoje JAV atstovu. Tuo klausimu jis yra išleidęs knygą „Vienas pasaulis“, ku-

riuje įrodinėja Tarybų s-gą esant dinamiu kraštu ir jėga pro kurią ateities pasaulis „negalėsias pro šalį praieiti“. Bet įtakingiausias šios srovės šalininkas yra Heroldas Stasenas, buvęs Minnesotos gubernatorius; juo labiau, kad ši pavardė respublikonų tarpe kartais minima į kandidatus būsimų prezidento rinkimų.

Ir pačioje demokratų partijoje, kuri jau tryliką metų vairoja JAV vairą, pradeda atsirasti plyšių. Nėbėra Rooseveltto ir niekas jo negali pakeisti. Kiekvienas, kuris arčiau jo stovėjo, dabar savo nuomone perša kaipo Rooseveltto nuomone. Čia dešiniuosius atstovauja Trumanas, Byrnesas ir kiti. O kairysis sparnas su Rooseveltui artimu žmogum, H. Wallaceu, pradeda eiti skirtingu keliu. Visi dar gerai atsimename, kaip jis prieš keletą savaitių torpedavo Byrneso užsienių politiką, reikalaujamas pakeisti dabar vedamą liniją Tarybų s-gos naudai. Jis nurodo, kad tikrai JAV ir Tarybų s-gos glaudus bendradarbiavimas gali būti išgelbėti nuo karo. Kaip to bendradarbiavimo būtų galima pasiekti jis aiškiai nenurodo, tik jis siūlo dar daugiau daryti nuolaidų sovietams. Jis užsispyrdamas įrodinėja esant reikalingą „kovoti dėl taikos“ ir grasiama išeiti iš demokratų partijos. Girdėti net jį ketinant steigti naują, t. y. trečią partiją, kuri labiau remtųsi darbininkų sluoksniais. Ši srovė, atrodo, pasuko į kairę. Ar įgys ji platesnių masių pritarimą, sunku pranašauti. Griežtas Trumano pasielgimas pašalinant jį iš prekybos ministerio vietos, neišsukė jo šalininkų sąmyšio, o priešingai, plačiuosiuose visuomenės sluoksniuose rado visuomenės pritarimą.

Kuria kryptim pasuks JAV užsienio politika, parodys lapkričio mėn. rinkimai, bet turint galvoje paskutiniuosius įvykius, o ypač su Wallaceu, reikia manyti, kad ji bus griežtesnė Tarybų s-gos atžvilgiu. Vl.Bs.

Laiškas iš Lietuvos

Svedijos liet. laikraštis „Svetur“ paskelbė iš Lietuvos gautą laišką. Vieną Svedijoje gyvenančiai tremtinei rašoma: „Mums šiandien einasi daug liūdniau ir skurdžiau, negu numatei. Tavo vyras nu-teistas 25 metams katorgos ir išsiūstas. Neleido nieko jam nuešt ar paduot. Kur jis išsiūstas — nežinome, nes niekas nieko nesako. Mes visi esam apiplėšti ir ubagai. Tavo tėvas buvo išrengtas gatvė, apiplėstas ir po to pasodintas kalėjimam.

Vyro tėvas taip pat apiplėstas ir gyvena pusbadžiu. Maitinamės tik juoda duona, nes nieko kita negalima gauti nusipirkti. Kilogramas sviesto kainuoja tiek, kiek viso mėnesio alga — 200 rublių. Greitai mes gyvensim kaip rojui — be maisto ir be drabužių. Jau ir kaimai gerokai išgrobti, daugelis neturi kuo laukų apšėti. Į namus nevažiuok, nes tave tuoj areštuos...“ (WLB).

Sunki DP padėtis Danijoje

Danijoje, gyvenantieji DP asmenys, kaip viešai skelbiama, gali gauti darbo. Praktiškai jie prievarta atiduodami ūkininkams. Čia darbo ir gyvenimo sąlygos esančios sunkios. Maisto kortelės nepilnos. Kas mėgina bėgti — rizikuoja patekti į stovyklą, kur gyvenimas tikrai sunkus. Danų nuotaikos tremtiniams nesantčios palankios. Vakarinė Vokietija daug kam virtusi jau „Pažadėtąja žeme“,

tik nelengva eiti į ten pakliūti. Kai kas mano, kad danų nuotaikos veikiamos tų pačių veiksmų, kurie švedus privertė išduoti baltus — karo belaisvius.

ISRADIMAS FILMŲ SRITYJE

Berlynas. Sovietų mokslininkui Navickui pavyko padaryti filmų srityje naują atradimą, kuris įgalina filmų demonstravimą praveisti ir dienos šviesoje.

Kurstymas prieš DP.

3

Vienai valstybei labai rūpi diskredituoti tremtinius. Tai ji daro per aliantų spaudą, per okupacines įstaigas, per UNRRA, per siunčiamus agentus į DP kolonijas, kad tie nesantaikomis, gandai prieš bendruomenės vadovybę, ypač prieš centrinės vadovybės, vogimais, girtavimais, provokaciniais leidiniais prieš sovietus, provokacinėmis „antisovietinėmis“ organizacijomis vartų destruktivią akciją. Bet kad taip nemokėsiškai būtų kurstoma per spaudą, sunku net ir tikėti. Va, per lenkų spaudą varoma tokia propaganda prieš mus:

„Amer. zonoje veikia „Centrinė lietuvių emigrantų taryba“, prof. Kundin vadovaujama. Tasai komitetas turi skyrių visuose miestuose ir leidžia 13 laikraščių. „Tautiniam liet. komitete“ su prof. Bilinu

priešaky, aktingai bendradarbiauja gen. Plechavičius. Su juo veikia gen. Kubiliunas. Seligenstadte lietuvių komitetui vadovaujas garsus lenkų budelis Svilas, Lietuvos policijos departamento direktorius (Red. pastaba: minėtas asmuo dar 1940 m. liepos mėn. buvo bolševikų suimtas, ir išvežtas į Rusiją). Jo pavedimu lietuviai Vilniuje sušaudė 100 lenkų įkaitų.

Anglų zonoje veikiančios analoginės organizacijos. Lietuvių veikėjas Klimowicz vadovaujās „Svetimšalių draugijai“ „Arenburge. Jis buvęs SS ir Gestapo bendradarbis“. Str. pabaigoje laikraštis („Glos Wielopolski“) puola anglo-saksus už jų nusistatymą minėtų organizacijų atžvilgiu. (M. Z.)

Stenografijos reikalu

Visų profesijų žmonės savo gyvenime kiekviename žingsnyje susiduria su reikalu greitai ir tiksliai pažodžiui užrašyti kitų pasakytus žodžius, kalbas, paskaitas. O ir savo paties greitai skrendančias mintis norisi kaip galima greičiau užfiksuoti. Paprasto rašto tam neužtenka. Todėl reikia imtis greitaraišio — stenografijos. Jos reikšmė Vakarų Europoje jau seniai suprasta ir ji plačiai naudojama. Todėl nereikia praleisti progos šio meno pramokti. Tiek tremtinių gyvenime, tiek sugrįžus į tėvynę stenografija kiekvienam labai pravers. Norėdamas atkreipti skaitytojų dėmesį į šį svarbų reikalą duodu K. Muškauską išsamų tuo reikalu pranešimą.

„Minties“ redaktorius

Prieš metus pasibaigė karo audros mus ne tik išblaškė po svetimus kraštus, bet ir atitraukė nuo mūsų tiesioginio darbo. Artoją atplėšė nuo žagrės, tarnautoją iš raštinės, moksleivį nuo knygų. Svetimam krašte mes beveik visi buvome priversti dirbti sunkų fizinį darbą ir tuo būdu atsilikome ir nutolome nuo savo specialybių ir tiesioginių darbų sričių. Atsiliko ir mūsų išsilgtoji Tėvynė, nes kelerą metų terorizuojama okupantų sunyko, nuskurdo ir išvargo. Todėl į ją grįžtūrems dirbti labai daug ir įtemptai.

Reikės kuo greičiau, bent dalinai, išlyginti tuos trūkumus, kuriuos ten rasime. Tam turime ruošti jau dabar. Laiko turime daug. Kiekvienam reikia ne tik nepamiršti savo darbo srities, bet ją net pagilinti, o kam prieinama — išgyti ir naujų žinių ar specialybių, kuriuos paspartintų mūsų darba.

Viena iš tokių priemonių yra stenografija — trumpraštis. Nei vienoje srityje, tur būt, taip nebuvome atsilikę, kaip mūsų rankos rašto trumpinime. Kaip rašėme prieš dešimtmečius, taip beveik teberašome ir dabar. Bet taip yra ne visur. Toje pat Vokietijoje, šalia senojo rankraščio, plačiai jau išgalėjo ir naujasis raštas, dvidešimtojo amžiaus raštas — stenografija. Taip yra ir daug kur kitur. Tad neturėtume atsilikti ir mes.

Tvirtas pagrindas šiam mokslui buvo padėtas ir Lietuvoje, tik nelemtas karas viską suardė. Svetimo Ministerija 1938 metais pripažino T. Ruozės sistemą tinkamą dėstyti mokyklose, o 1939 metais buvo išleistas tos sistemos pirmajai daliai, vadovėlis. Antroji dalis, išgyviavus raudonajai armijai, nebeprasirodė. Be to, Svetimo Ministerijos, Specialinių Mokslų Departamento parėdymu, galėjo būti dėstoma tik Ruozės sistema. Tuo užkirta kelią išgalėti įvairioms sistemoms (Vokietijoje tai padaryta 1933 metais. Prieš tai čia būta apie 100 įvairių sistemų). Pasinaudodami šiais tvirtais pagrindais per praėjusius šešerius metus jau būtume toli nužengę. Tačiau karo audros to mums neleido. Todėl už šio darbo stverkimas nors dabar. Ypač svarbu išmokti bent pirmąją dalį, nes ji, su mažais papildymais, tinka visoms kalboms. Stenografija daug mums sutaupys laiko, suteiks galimybės užrašyti kalbas, paskaitas ir pamokas, paspartins mūsų darbą įvairiose rašto srityse. Stenografija ypač svarbi, ką nors besimokant, nes nepakanka vien knygų: didelė kultūros dalis perduodama sakomu žodžiu. Todėl nėra ko stebėtis, kad, pradėdant seniausiais laikais, žmonių svajonė buvo išmokti taip greit ir lengvai rašyti, kaip kad ir kalbama. Moksleiviui, einančiam kultūros keliu, stenografija yra vienas iš svarbiausių mokslų; studentui reikėtų ją mokėti jau labai gerai.

Ar daug šiam mokslui mes turime pašvesti laiko? Paprastai stenografija skiriama į dvi dalis: stenografija šavo reikalams (pirmoji dalis) ir stenografija profesionalams stenografams (antroji dalis). Pramokti stenografijos savo reikalams reikalinga bent 60 pamokų ir šiek tiek pasipraktikuoti. Norėdami iš stenografijos duoną pelyntis — tapti stenografais specialistais, turime dar pridėti apie 100 pamokų teorijos ir išgyti bent vienerių metų praktiką. Tad laiko tam pašvesti reikia neperdaugiausia, o priemonė išgytame labai vertingą, kuri grąžins sugaištą laiką šimteriopai.

Vaidžiau stenografijos naudingumą matysime palyginę tuos tris raštus vieną su kitu. Tam čia paimkime kelerą eilučių užrašytų visais trim būdais, būtent, pap-

ALE ROTA

NUSIDĖJAU

Prieš saulę užsimerkiu,
į tyrą dangų
akių pakelti negaliu —
Einu kaip daugelis,
kaip minios eina,
einu slidžiu ir purvinu keliu

Prisimenu, tarytum perlas
tyra širdis. O mintyse —
kaip rožės baltosios — idėjos.
Klaupiuosi prieš gėles,
prieš paukščius ramiai čiulbančius
Aš nusidėjau.

rastu raštu, pirmąja stenografijos dalimi ir antrąja stenografijos dalimi.

Antrasis užrašymo būdas yra 4 kartus trumpesnis už pirmąjį, o trečiasis 10 kartų (jei visas raides ištiesime į ištisinę liniją). Trumpume ir glūdi visa greitumo paslaptis. Rašome lėtai, bet trumpai.

Ten kur yra stenografijos kursai, ar kur stenografija dėstoma mokyklose, ją išmokti nesunku. Bet kur to nėra, galimybė mokytis sumažėja. Vadovėlių neturime, mokytojų irgi, tur būt, mažai. Bandytume mokytis iš konspektų, o kam šių bus per mažai, papildysime dar susirašinėjimo būdu. Taip buvo daroma ir normaliais laikais Lietuvoje, o čia, dabartinėse sąlygose, tuo labiau leistina. Šį mokymosi būdą palengvins ir ta aplinkybė, kad esame susibūrę į didesnius vienetus — stovyklas. Konspektui sudaryti pagrindu paėmiau (mano paties išleista) aukščiausiai minėtą T. Ruozės sistemos pirmosios dalies vadovėlį. Jį vietomis perspausdinsiu, vietomis konspektuosiu. Be to, lygiagrečiai įtrauksiu kai kuriuos galimus dalykus ir iš antrosios dalies. Tuo būdu susidarys medžiagos, iš kurios bus galima išmokti ne tik pirmąją stenografijos dalį, bet daug ko ir iš specialiosios dalies. Jei bus palankios sąlygos, pareisime palengva ir į antrąją dalį.

Pirmosios dalies konspektėlio medžiaga, atrodo, sutilps į 50 rotatorium spausdintų, puslapių. Jame bus 57 pratybos darbai — uždaviniai (pantovertimai). Konspektėlis taip paruoštas, kad iš jo galima mokytis ir be mokytojo. Kuriam seksis sunkiau ir kils abejojimų dėl atliktų darbų tikslumo, tas galės (iš anksto susitarus) prisistoti peržiūrėti ir pataisyti savo pratybos darbus (pantovertim).

Spausdinimas konspektėlis ne visas iš karto, bet po kelius puslapius kas savaitę, tiek, kad pakaktų medžiagos intensyviai mokytis. Taip verčia daryti kelios aplinkybės. Svarbiausias dalykas. nežinia kiek egzempliorių šio leidinio bus pareikalauta. Spausdinant ne iškart galima normuoti egzempliorių skaičių pagal reikalingumą. Antras dalykas tai — sunkumai su spausdinimo medžiaga. Gal lengviau bus gauti medžiagos per ilgesnį laiką po truputį, negu visą iš karto. Be to, spausdinimo paruošiamasis darbas ir patį spausdinimą užima daug laiko, o kai kuries jau yra pradėję mokytis ar nori tuo būdu pradėti, tai ir jie laukia, kol bus (nukelta į 4 p.)

Paskutinis atsisveikinimas Niurnberge

Niurnberge nuteistųjų žmonoms, leista 1 val. pasimatymas su savo vyrais. Iki šiol tuo pasinaudojo tik Goeringo žmona. Seys-Ingvaras pasiuntė malonės prašymą Olandijos karalienei Wilhelminai. Raedėris įteikė prašymą Sąjungininkių Tarybai, kuriame prasoma jo bausmę (kal. iki gyvos galvos) pakeisti mirties bausme sušaudant.

SCHACHTAS SUIMTAS STUTTGARTE

Stuttgargas. Niurnbergo byloje išteisintą jį Schachtą Bavarijos policija suėmė ir atgabeno į Stuttgartą.

FRANKAS PEREJO Į KATALIKYBĘ

Miunchenas. Miuncheno arkivyskupas pareiškė, kad nusmerktasis Frankas perėjo į katalikų tikėjimą ir todėl aukščiausioji katalikų bažnyčios valdžia imsis jį užtarti.

Nauji „Minties“ leidiniai

Jau išspausdintas komp. Jono Zdanavičiaus muzikos kūrinys „De profundis“ mišriam chorui su vargonais. Žodžiai B. Brazdžionio. Kaina 3 RM. Užsakyti galima per „Minties“ administraciją, (13b) Memmingen, Schranenplatz 6. Platintojams nuolaida.

Tai, rodos, pirmas muzikos kūrinys, išleistas ir sukomponuotas ištremtyje. Pats kūrinys yra gilaus religinio pobūdžio. Išleistas gana skoningai ir rekomenduotinas kiekvienam muzikos mylėtojų išgyti.

Taip pat, netrukus „Mintis“ išleidžia J. Vasaičio parengtą virš 300 liaudies ir patriotinių dainų rinkinį — dainyną, kuris bus naudingas visiems lietuviškų dainų mylėtojams, o ypač priaugančiai kartai padės pasisemti tautinių jausmų ir persiimti lietuvių

Stenografinės . . .

(atkelta iš 3 p.)

baigtas spausdinti paskutinis puslapis, nenorėtu. Todėl atspausdintus puslapius tuojau ir paleidžiu keliauti į pasaulį. Tuo tarpu galiu išsiųsti 18 pirmųjų puslapių.

Šių dienų matricos yra gana blogos, ir ne viską jų pagalba galima atspausdinti. Todėl stenografiškų pavyzdžių ir tekstus tenka spausdinti kitom priemonėm ir juos įklijuoti atitinkamose vietose. Tatai pasunkina bei padidina darbą ir pabrangina patį konspektėlį. Jo puslapis kaštuos 25 Rpf. Su pirmaisiais puslapiais kartu siunčiama ir keletas puslapių specialaus stenografijos darbams popierio. Rašyti šiuo adresu: K. Meškauskui, (13 a) A n s b a c h, Hindenburg-Kaserne, Mašinarasčio ir Stenografijos Kursai.

Mūsų amžiuje stenografija jau paplito visuose kultūringuose kraštuose ir tai todėl, kad įvertinama jos kultūrinė reikšmė: girdėta kalbą arba savo mintį užrašyti taip pat greit, kaip ir pasakyti. Konspektėlio tikslas ir bus šį rašymo būdą skatinti ir mūsų tarpe. Visiems, kurie nurodys konspektėlio trūkumus, ypač jį dar tebespausdinant, iš anksto tariu nuširdų ačiū

ANGLIJOS VYSKUPAS ĮGALIOTAS PASIRŪPINTI NUTEISTAISIAIS

Hamburgas. Anglijos vyskupas lankėsi Schleswig-Holsteine. Popiežius jį įgaliojo pasirūpinti Niurnbergo nuteistaisiais.

SUIMTI SA VADAI BUS PERZIORIMI NUNACINIMO KOMISIJOS

Berlynas. Gen. Clay pareiškė, kad išteisintos SA organizacijos vadus iš koncentracijos stovyklų bus pavesta paleisti vokiečių nunacinimo komisijoms.

ANGLŲ JAUNIMO DELEGACIJA ATVYKO VOKIETIJON

Herford. Anglų jaunimo organizacijų delegacija atvyko į Vokietiją dviejų savaitių vizitui. Ji nori duoti vokiečių jaunimui praktiškų patarimų atstatymo darbe.

tautos dvasia, o taip pat padės apsaugoti nuo ištautėjimo, jeigu tektų ilgai gyventi ištremtyje. Norintieji išgyti turi iš anksto pranešti, kiek egzempliorių jiems reikalinga rezervuoti.

„Minties“ leidyklos yra jau atiduoti į spaudą Vk. Gailiaus paruošta, papildyta ir pataisyta nauja vokiškai — lietuviško žodyno laida, kuri yra pritaikiama įstaigoms, mokykloms, pramonės ir prekybos įmonėms, lektūrai ir konskvencijai. Letuvių kalbą tikrino L. Dambriūnas. Žodynas turės apie 40.000 žodžių.

„Minties“ literatūros žurnalas 2—3 nr., kuris dėl įvairių priežasčių buvo suvėlinatas išleisti, taip pat šiomis dienomis pasirodys.

„Mintis“ yra užsibrėžusi svarbiausiu tikslu išleisti gerų propagandinių leidinių Lietuvos klausimais vokiečių, anglų ir prancūzų kalbomis, todėl laukia autorių pasiūlymų.

SPORTAS

Airportas. S. mėn. 5—6 d.d. pas mus viešėjo Miuncheno „Gintaras“ krepšinio komanda. Sužaista dvejose rungtynėse. Pirmą dieną „Gintaras“ laimėjo prieš lietuvių rinktinę pasekme 35:18 (21:3). Už „Gintarą“ žaidė ir taškų pelnė: Grybauskas 16, Ginčauskas 8, Bandžius 6, Bulionis 4, Beržanskas 1. Memmingeną atstovavo: Bedžickas 4, Kondratas 6, Ažuolas 2, Kapeckas 4, Palavikas ir Marcinkevičius po 1.

Sekmadienį Airporto penketukas išėjo sustiprintas dviem estų žaidėjais, bet „Gintaras“ vistiek išsilaukė ir laimėjo 40:34 (22:10). „Gintarui“ taškų laimėjo Grybauskas 16, Beržanskas 14, Ginčauskas 6, Bulionis 4 ir Bandžius 0.

Memmingeniui — Bedžickas, Ažuolas ir Kapeckas po 7, Laurits 6, Niirk 4, Palavikas 3.

Įs mūsų gyvenimo

Dr. Kazys Grinius išvyksta į Amerika.

Rugsėjo 29 d. Hanau stovykloje buvo suruoštas Dr. K. Griniaus 80 metų sukaktuvių paminėjimas. Savo žodyje buv. Lietuvos Respublikos Prezidentas ir jubilatas kvietė tremtinius užmirti tarpusavius nesutarimus, suglausti savo eiles, elgtis kaip geriems lietuviams ir rūpintis demokratinės Nepriklausomos Lietuvos atstatymu. Kaip žinome, Jung. A. Valstybėse gyvena Dr. K. Griniaus sūnus. Ten ir ruošiasi, kaip praneša „A. B.“, išvykti Dr. K. Grinius.

„Žiburių“ metinės

Spalio 5 d. suėjo lygiai vieni metai, kai Augsburgė buvo išleistas lietuvių savaitraštis „Žiburiai“. Tokiu būdu „Z.“ yra vienas seniausių liet. laikraščių Vokietijoje, skaitytojų labai mėgiamas. „Žiburius“ sukūrė jaunieji žurnalistai: J. Vitėnas ir J. Vaidėlys. Jiedu, o taip pat redakcijoje dirbą kiti žurnalistai bei dailininkai, sugebėjo laikraštį padaryti įdomų, gerai informuotą, patrauklų. 1946 m. pradėtas leisti liet. dienraštis „Žiburiai“, kurių iki šiol išleista 90 numerių.

Antruosius metus pradėdant, mes linkime savo vyresniajam kolegai ir toliau sėkmingai lankyti liet. tremtinių bendruomenės narius iki tol, kol mes sugrįšime savo Tėvynėn.

MEMMINGENAS

— Šiomis dienomis iš Memmingeno išvyksta UNRRA direktorius H. Kieckens. Nors savo, kaip direktoriaus, pareigas ėjo labai trumpą laiką, jo nuopelnai stovyklai gana dideli. Ypač įnešė jis nemaža naujų pakeitimų maisto paskirstymo srityje, perorganizavo stovyklos administraciją. Ponas Kieckens išvyksta į savo Tėvynę Belgiją. Atsisveikinantiems su juo lietuviams taip pat palinkėjo galmal greičiau išvykti laisvą tėvynę.

RASANTIEMS LAISKUS „MINTIES“ REDAKCIJAI IR ADMINISTRACIJAI

Pranešama, kad „Minties“ adresas pasikeitė ir dabar visus platintojus ir korespondentus prašome siųsti korespondenciją tokiu adresu: (13b) Memmingen, Postschliesfach 110. Taip pat prašome korespondenciją adresuoti ne redakcijoje ar administracijoje dirbantiems asmenims, o tiesiog „Minčiai“.

Mintis

Thought • Lithuanian Daily Newspaper • Permitted by UNRRA Team 155 • Eina kasdien be šventadienių • Atsakingasis redaktorius ir leidėjas J. Vasaitis • Memmingenas, Airport, Baltic Camp • Prenumerata mėn. 10 RM • Atskiras numeris 40 pf. • Konto: Volksbank Memmingen e. G. m. b. H. Memmingen (Bayern) Nr. 9149 • Spausdina Druckerel- und Verlagsgenossenschaft e. G. m. b. H., Memmingen (Bayern).